

GRAPHIA

Tijdschrift voor Exlibriskunst

135

Tijdschrift

voor

Exlibris-

kunst

REDACTIE:

LUC VAN DEN BRIELE

Bleekstraat 6/309-92

B-2800 - MECHELEN

"Graphia" wordt uitgegeven door de gelijknamige VZW.
Administratief secretariaat: André Vercammen, Lange Rekstraat 13 te B-9100 - Sint-Niklaas.

Abonnementen (inclusief lidgeld van de Vereniging): 850 BEF per jaar. Betaalbaar door overschrijving op rekening 403-3003611-79 van Graphia te Sint-Niklaas. Losse nummers kosten 300 BEF, voor niet-leden 390 BEF. **Nederland:** 60 gulden, betaalbaar op girorekening 5730573 bij de Postbank N.V. te Amsterdam, ten name van Graphia - Sint-Niklaas. Losse nummers kosten 21 gulden, voor niet-leden 27 gulden.

Vertalingen/Samenvattingen in "Graphia-Nieuws". Ten behoeve van de niet-nederlandstalige leden verschijnen Duitse en Franse vertalingen in de Duitse en Franse edities van het ledenblad.

Administration: André Vercammen, Lange Rekstraat 13, B-9100 - Sint-Niklaas.

Mitgliedsbeitrag/Cotisation/**Abonnement:** Belgique: 850 BEF - Ausland/Etranger: 1100 BEF - Zahlung/Paiement: **Belgique:** Rechnung/Compte: 403-3003611-79 (Graphia - Sint-Niklaas) - **Ausland/Etranger:** Postcheckkonto/Compte cheque postal Brussel 000-0616349-11 (André Vercammen - Sint-Niklaas)

Preis pro Heft/Prix par fascicule: 300 BEF.

Für Nicht-Mitglieder/Pour non-membres: 390 BEF.

Übersetzungen/Zusammenfassungen in "Graphia Nachrichten" - **Traductions/Résumés** dans "Les Nouvelles de Graphia".

Omslag: Frank-Ivo Van Damme (illustratie) en Joke Van den Brandt (kalligrafie) - **Vignet:** André Noels

De artikels en werkljsten die in dit tijdschrift gepubliceerd worden kunnen zonder de toelating van hun auteur niet worden overgenomen.

Die Artikel und die Werklisten in dieser Zeitschrift dürfen ohne Genehmigung des Autors nicht übernommen werden.

Articles and checklists issued in this periodical can not be copied without the permission of their author.

Les articles et les listes de travaux paraissant dans cette revue ne peuvent pas être repris sans autorisation de leur auteur.

naïveteit, maar ook veel van het erotische raffinement dat haar in het bordeel werd aangeleerd. Naast haar zit de gentleman Charles, die haar de ware liefde zal leren waarderen.

Tien jaar na de dood van John Cleland werd **Aleksander Poesjkin** (1799-1837) geboren. Ook over deze auteur bestaan al honderden exlibris. Met zijn in prachtige mezzotint gegraveerde exlibris over *Jevgeni Onegin* heeft Joeri Borovitski (zie onderaan pagina 326) weer een nieuw hoogtepunt bereikt in zijn exlibriskunst. *Jevgeni Onegin* is een roman in versvorm over typisch Russische emoties en botsingen tussen tegenstrijdige opvattingen. Scepticisme groeit er naast romantisme en de vrijheidsgedachte huppelt over en weer tussen een ja en een neen. De Tatjana-figuur is een eerste en prachtig voorbeeld van de vaak ingewikkelde, maar toch oerdegelijke vrouwelijkheid, zoals die niet alleen bij Aleksander Poesjkin wordt beschreven, maar ook bij de andere grote schrijvers van de klassieke Russische literatuur.

De gebroeders **Jacob en Wilhelm Grimm** (1785/86-1863/59) behoren vanzelfsprekend ook tot de wereldliteratuur en tussen de vele naar de wedstrijd gestuurde exlibris zijn ook en-

kele van hun bekende sprookjesfiguren gevonden. Het sympathieke *Roodkapje* (op pagina 327) is getekend door de Finse kunstenares Tarus Käpy. Ze is pas in 1997 begonnen met het ontwerpen van exlibris. Ze heeft er nu al een vijftigtal getekend (ze worden doorgaans in meerkleurige P7 gedrukt) en voor het eerst heeft ze met een paar van deze exlibris aan een wedstrijd deelgenomen. Het exlibris over *Roodkapje* is ontworpen voor Vuokko Takanen, die de Grimm-sprookjes (in alle talen) verzamelt.

Nikolaj Gogol (1809-1852) is in de Oekraïne geboren, maar hij schreef in het Russisch en behoort daarom tot de Russische literatuur. Werken als *Dode zielen*, *De overjas*, *De neus* en het toneelstuk *De revisor* hebben hem wereldberoemd gemaakt. Op het exlibris van Boris Romanov (bovenaan p. 327) is een portret van de auteur te zien; hij nodigt zijn lezer uit tot een bezoek aan zijn boek.

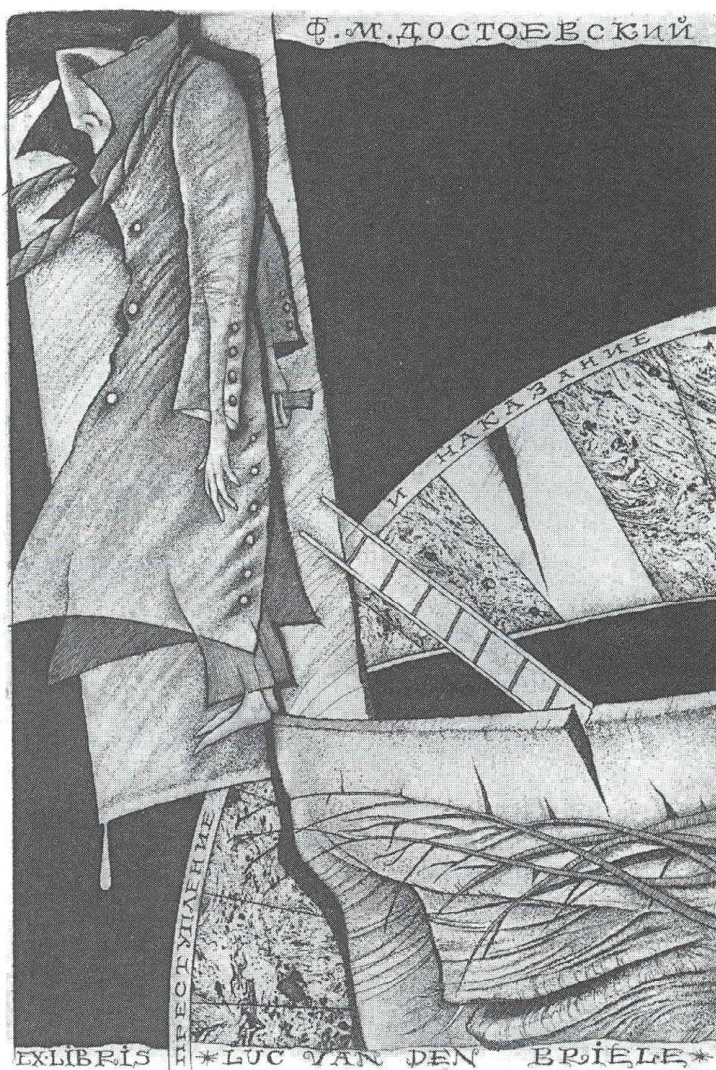
Fjodor Dostojevski (1821-1881) is wellicht de meest bekende auteur van de soms huiveringwekkend diepgravende psychologische romans van de klassieke Russische literatuur. Over hem zijn heel wat minder exlibris gemaakt dan over de meer poëtische en romantische Aleksander Poesjkin. Naar de wedstrijd van Sint-Niklaas is het beste exlibris gestuurd dat ooit werd gegraveerd over de roman *Schuld en Boete*. In dit werk van de Oekraïense kunstenaar Sergej Chrapov (rechtsboven p. 327) wordt de lijdensweg getoond van de moordenaar Raskolnikov. Het exlibris is ook een zeer goed voorbeeld van het gebruik van thematische tekst op een literair geïnspireerd exlibris: de naam van de auteur (bovenaan) en de titel van het boek (in het midden)

Joeri Borovitski : Jevgeni Onegin van Poesjkin in mezzotint

Kom maar binnen in mijn boek, zegt Nikolaj Gogol op een exlibris van Boris Romanov (boven). De lijdensweg van Fjodor Dostoevski's Raskolnikovfiguur – uit de roman Schuld en Boete – is indrukwekkend gegraveerd door Sergej Chrapov (rechts). In de schaduw van deze Russische literaire grootmeesters werd Grimms Roodkapje van Tarus Käpy niet eens opgemerkt. Wij hebben haar graag uit de klauwen van de jurywolf gered. Het gemoedelijke werk van deze Finse kunstenaars verdient dit wel.

zijn in hun origineel Russische vorm vermeld. Op heel wat exlibris vindt men soms taalkundig verminkte auteursnamen, veroorzaakt door een aanvankelijk Slavische omzetting van bijvoorbeeld Engelse of Franse namen, gevolgd door een verkeerde omzetting van deze Slavische omzetting. Af en toe ziet het resultaat er nogal dom of belachelijk uit. Het gebruik van de originele taal is daarom altijd beter: men kiest voor Engelse of Franse namen en titels, als het over Engelse of Franse literatuur gaat. En dus ook originele Russische namen en titels als het exlibris een Russisch literair thema behandelt. Wenst men toch een vertaling, dan is het nodig aan de kunstenaar een goede translitteratie en vertaling te geven van de te graveren thematische tekst.

Een exlibris over een bij het grote publiek minder bekend werk van Fjodor Dostoevski is bovenaan p. 328 te zien. In dit boekmerk van Aleksander Doerandin ziet men de auteur in het gezelschap van de personages uit zijn novelle *Njetosjka Njezvanova*. Ook in dit kortere werk zit-